

- [6] Thienes, G., Fischer, U. & Bredel, F. (2005). Digitale Medien im und für den Sportunterricht. Sportunterricht, 54 (1), 6-10.
- [7] Ingenkamp, F.D. (1984). Neue Medien vor der Schultür. Basel, Beltz Verlag.
- [8] Kopcsandy, I. (2015). Neue Medien im Sportunterricht. Analyse und Korrektur von Bewegungsabläufen mit Hilfe von Videoaufzeichnungen. Wien.
- [9] Schulz-Zander, R. (2001). Lernen mit neuen Medien in der Schule. Zeitschrift für Pädagogik, Beiheft - Zukunftsfragen der Bildung, 43, 181-195.
- [10] Dober, R. (2004). Neue Medien im Sportunterricht. Sport Praxis, 45(3), 18-21.
- [11] Danisch, M., & Friedrich, G. (2009). Neue Medien im Sportunterricht. In H. Lange, & S. Sinning (Hrsg.), Handbuch Sportdidaktik (S. 319-330). Lange/Sinning.
- [12] Rudloff, C. (2017). "Inverted Classroom Model" (ICM) im Bereich Bewegung und Sport in der Primarstufenausbildung der Pädagogischen Hochschule Wien - Eine Design-Based Research Studie zur Entwicklung eines ICM Konzepts für die Lehrveranstaltung "Leichtathletik". - in: Inverted Classroom - The next stage - Lehren und Lernen im 21. Jahrhundert. (2017), S. 47 - 56
- [13] Rudloff, C. (2018). Chancen und Akzeptanz des ICM im Bereich Bewegung und Sport an der PH Wien. - in: Inverted Classroom - Vielfältiges Lernen. Begleitband zur 7. Konferenz Inverted Classroom and Beyond 2018. (2018), S. 171 – 176.

УДК 377.811

Рушак О.Д.

викладач професійно-теоретичної підготовки
ДНЗ «Подільський центр професійно-технічної освіти»
el.ruschak@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ЕЙДЕТИКИ ПРИ ВИВЧЕННІ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ

*Поганої пам'яті взагалі не існує –буває лише
невміння користуватися її можливостями.*

Є.В. Антошук

Сьогодні вже неможливо навчати дітей традиційно. Потреби сучасного життя, нормативні документи, вимагають розвивати творчі здібності кожного учня. Тому основним завданням сучасної освіти є формування гармонійно розвинутої особистості.

Процес навчання та виховання учнів має опиратись на співпрацю обох півкуль головного мозку дитини. Учні запам'ятовують краще тоді, коли створюються образи і викликається певна емоція до інформації, тобто надається можливість працювати правій півкулі (образності, емоційності) [4, с.33].

Ейдетицизм являє собою специфічний вид пам'яті, заснований на зорових образах та враженнях. Ейдетичний образ є суб'єктивним, яскравим, візуальним. Тому методики ейдетики ще називають живою пам'яттю. Тренування та покращення пам'яті є ведучою метою розвитку ейдетичних здібностей. Важко уявити успішну людину без добре розвинутої образної пам'яті [1, с.8].

Сучасний педагог сам обирає методи і прийоми як створити в учнів інтерес до навчання. Серед розмаїття педагогічних технологій варто виділити ейдетичну технологію. Навчання за допомогою методів ейдетики – це специфічна форма організаційної навчальної діяльності, одна з цілей – забезпечення комфортних умов, за яких кожен учень відчув би свої успіхи, інтелектуальну роботу, продуктивність навчання, виключення домінування однієї думки над іншою [4, с.34].

Завдання сучасного вчителя-філолога полягає у вдумливому доборі яскравого ілюстративного матеріалу, у виборі форм та прийомів роботи на уроці, спрямованих на покращення психологічної активності та працездатності учнів. У справжніх вчителів немає двічників, узагалі немає, бо вони формують поле уявлень, а не знань [1, с.6].

Методи ейдетики активно використовують у своїй роботі вчителі літератури. Образ – одне з основних понять літератури, що визначає природу, форму і функцію художньо-літературної творчості. Поняття «образ» міцно пов'язане з мисленням, образне мислення – немов бачу те, про що говорю. Емоційно-забарвлені уроки словесності, наповнені рівною мірою вербальною та образною інформацією, – це уроки яких потребує сучасність [4, с.35].

У формуванні суспільних ідеалів учнівської молоді велика роль належить взаємозв'язку таких психічних процесів як уяви та почуттів. Саме вони активізуються під впливом яскравих образів та картин, зображених у художніх творах та під впливом майстерної розповіді вчителя.

Розглянемо деякі методи ейдетики, якими зручно користуватись під час вивчення художніх та ліричних творів.

Під час вивчення ліричних творів учням пропонується використання однієї з багатьох методик ейдетики – «Оживлення» тексту, тобто не просто завчити напам'ять потрібний матеріал, а й намалювати піктограми та схеми до твору. Даний метод ґрунтується на розвитку природних можливостей людини до фантазування, розвиненій уяві, образному мисленні [3, с.17]. За допомогою цього методу учень вчиться швидко створювати уявні картинки тексту, вони «оживають», і учні стають співучасниками тих подій, про які йде мова. Через деякий час малюнки, піктограми та схеми допомагають їм швидко згадати і відтворити текст.

Метод «Входження» підказує дію – ввійти всередину картини, розповіді, фільму, будь-якого сюжету, перетворювати його своєю фантазією. Картинка може просто оживати перед очима, або можна стати самому учасником події. Ми знаємо – те, що відбувається з нами, не забувається. Цей метод легко засвоюють люди з розвинутою уявою, тому дуже важливо розвивати здатність до візуалізації [3, с.17].

Метод «Образні гачки» цікавий тим, що учні начебто «вішають» інформацію на об'єкти малюнку, а потім її знімають. При згадуванні інформації пригадується спочатку сам малюнок, потім прив'язана до неї інформація. Тобто малюнок у даному випадку виконує роль гачка на вішаку нашої пам'яті. Цим методом добре користуватися при вивченні ліричних творів, текстів, слів тощо [3, с.18].

Алгоритм вивчення вірша напам'ять має певну структуру:

- учні читають вірш та формують загальне уявлення про його зміст;
- за допомогою малюнків, схем, піктограм учні зображають текст вірша у вигляді асоціативних малюнків та скорочених записів;
- читають вірш без тексту, спираючись виключно на створені асоціативні малюнки, у разі необхідності, коректують зображення;
- читають вірш за асоціативними малюнками у темпі декілька разів;
- читають вірш за асоціативними малюнками виразно та з інтонацією;
- запам'ятовують зображені асоціативні малюнки вірша та читають вірш напам'ять, пригадуючи асоціативні образи.

Таке вивчення ліричних творів викликає в учнів позитивний настрій та бажання уявляти образи, тим самим розвиваються творчі здібності учнів, а головне – бажання читати художні твори, вчити вірші.

Використання елементів ейдетики на уроках літератури має свої переваги, а саме: розширюються можливості та об'єм пам'яті учнів; збагачується словесна та образна уява, багатогранність сприйняття світу; розвивається творче мислення учнів; пробуджується пізнавальна активність, бажання розвиватися, бачити свої успіхи; покращується емоційна сфера учнів; надається можливість кожному учневі побачити свої здібності та можливості, розвивається впевненість у собі.

До елементів ейдетики звертається майже кожний вчитель-філолог, підсвідомо відчуваючи необхідність використання наочних образів, створення ілюстрацій до художніх творів, що вивчаються. Але все ж таки, важливе свідоме використання технології, її методів, володіння алгоритмом роботи з методиками ейдетики [2, с.16]. Методи ейдетики сприяють розвиткові нового життєвого і художньо-естетичного досвіду учнів, дозволяють відтворювати яскравий наочний образ протягом тривалого часу, розширюють не тільки пам'ять, але й можливості бачити світ по-іншому – у всій його різноманітності кольорів, запахів, звуків.

Таким чином, використання методів ейдетики на уроках найкраще реалізує особистісно зорієнтоване навчання, допомагає педагогові співпрацювати з усім класом, з кожним учнем і учнями між собою, розвиває пам'ять. Використання педагогами методів ейдетики надає можливість учням під час уроку покращувати працездатність та краще засвоювати навчальний матеріал.

Література

1. Антощук Є. Українська школа ейдетики. *Психолог. Шкільний світ*. 2010. №5. С.5-7.; *Психолог*. 2015. №21/22. С.4-9.
2. Безсмертна Н.І. Впровадження методів ейдетики у процес навчання та виховання учнів. *Обдарована дитина*. 2012. №9. С.15-23.
3. Войтович Г. Використання методів ейдетики в процесі навчання та виховання дітей: навч.-метод. посіб. Хмельницький: ОІППО, 2010. 156с.
4. Уліщенко В. Метод ейдетики в інтерсуб'єктному навчанні української літератури. *Рідна школа*. 2011. № 7. С. 33-37.